

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

MEDISON

מדינת ישראל
משרד החינוך

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת קידושין, דף מ"ד

רב אסי לא על לבי מדרשא, אשכחיה לרבי זירא. אמר ליה: מאי אמור האידנא בי מדרשא? אמר ליה: אף אנא לא עייל, רבי אבין הוא דעייל, ואמר חבורתא כולה כרבי יוחנן, וצווח ריש לקיש כי כרוכיא "ויצאה" "והיתה", וליכא דאשגח ביה.

לא על - לא בא
אשכחיה - מצא
כרוכיא - עגור (מין עוף)

הסבר: רב אסי לא הגיע פעם לבית המדרש, ושאל את רבי זירא מה למדו שם. רבי זירא השיב שגם הוא לא היה בבית המדרש, אבל שמע מרבי אבין שכל החכמים הסכימו לדעת רבי יוחנן, ולמרות שריש לקיש צעק כנגדם בקול רם כעגור, לא קיבלו את דבריו.

על המפה

שכונת משכנות ישראל בירושלים

משכנות ישראל היא שכונה בירושלים. היא הוקמה בשנות ה-70 של המאה ה-19 על ידי אגודות שיתופיות, והייתה אחת השכונות הראשונות שהוקמו מחוץ לחומות ירושלים העתיקה. הקמת השכונות החדשות סיפקה מקום מגורים לאוכלוסייה הצפופה בירושלים, ונתפסה כחלק מתהליך הגאולה ובניין ירושלים המחודש. השכונה נקראה על שם הפסוק "מה טובו אהליך יעקב, משכנותיך ישראל". בתוך משכנות ישראל נמצאת "שכונת בתי גורל", שנבנתה על ידי נדבתו של הרב נתן מרקוס אדלר עבור עולי תימן. **בין תושבי משכנות ישראל היה הצדיק הירושלמי ר' אריה לוי, הידוע בתור אבי האסירים.**

בית הרב אריה לוי
(Wikipedia, Deror avi)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:51	כניסת שבת: 18:22
יציאת שבת: 19:01	יציאת שבת: 19:20
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 18:08	כניסת שבת: 18:22
יציאת שבת: 19:03	יציאת שבת: 19:36

שנים לייסוד
'הדף היומי'

100

סדר נשים | מסכת קידושין מ"ב-מ"ח
סוכות | ט' ט"ו בתשרי תשפ"ד (24-30 לספטמבר 2023)

הא סוכות שאת!

דף מ"ב: שלוחו של אדם כמותו

יש בהלכה כלל ש"שלוחו של אדם כמותו", כלומר: שליח שעושה פעולה עבור המשלח, הרי זה נחשב כאילו המשלח עצמו עשה את הפעולה. מה יהיה הדין אם אדם שולח את חברו לעשות עברה? עונה התלמוד ואומר את הכלל: "אין שליח לדבר עברה". מדוע? כי דברי הרב ודברי התלמיד - דברי מי שומעים? - אדם צריך לשמוע לה' שאמר לא לעשות את העברה, ולא לאדם ששלח אותו לעשות את העברה.

דף מ"ג: נוכחות עדים בהלואה ובפירעון

דוד הופיע בביתו של גרשון וביקש הלואה של מאתיים שקלים. גרשון קרא לשני שכנים ואמר להם בפני דוד: "אתם עדים שדוד לוו ממני מאתיים שקלים". גרשון הלך לדוד את הכסף והם נפרדו כידידים. חלפה תקופה, וגרשון פנה לדוד ואמר לו: "אודה לך אם תחזיר לי את ההלואה". להפתעתו אמר לו דוד: "האינך זוכר? לפני ימים אחדים פגשתי אותך במכולת ופרעתי לך את ההלואה". גרשון ניסה להיזכר בדברים, אך דבר לא עלה בזיכרונו. במצב כזה ההלכה אומרת, שגם מי שלווה כסף בפני עדים, יכול לטעון שהוא החזיר את הכסף שלא בנוכחות עדים, אך עליו להישבע שאכן הוא החזיר את הכסף.

דף מ"ד: הגט שהונח בחצר

בעל הרוצה לגרש את אשתו, צריך לתת את הגט לידה, שהרי אמרה תורה "ונתן בידה". אולם, אפשר גם לתת את הגט לתוך החצר של האישה כשהיא עומדת ליד החצר ושומרת עליה, והרי זה נחשב כאילו נתן את הגט לתוך ידה.

מגן | מן ההסטוריה

במהלך מלחמת העצמאות, הטילו הערבים מצור על גוש עציון וניתקו את הדרכים ליישובים היהודים שבו. המתיישבים השיבו מלחמה וניסו להחזיק מעמד, ושיירות שונות ניסו להגיע אליהן ולהגיש להם סיוע. בתאריך ד' באייר תש"ח, יום לפני הכרזת המדינה, נפל כפר עציון ורוב תושביו והלוחמים שבו נרצחו. שלושת הקיבוצים האחרים נכנעו, ותושביהם נלקחו לשבי הירדני. היישובים נחרבו ובמקומם הוקמו מחנות ירדנים. רק לאחר מלחמת ששת הימים חודשה ההתיישבות היהודית בגוש עציון, על ידי ילדיהם של מגיני הגוש שנפלו.

שיירה בדרך לגוש עציון (Wikipedia)

משפחת כהן טענה שאומנם היא ראתה שיש מזגנים בקומה השישית, אך היא לא חשבה שהמזגנים החדשים מטפטים מים על החצר, שזה דבר שאינו מקובל, ולכן על בני משפחת לוי לטפל במזגנים בצורה כזו שלא יטפסו. האחריות היא עליהם.

משפחת לוי טענה שהיא
התקינה מזגנים עוד לפני
שמשפחת כהן בנתה את
הסוכה, ולכן ידה על העליונה.
על משפחת כהן היה לוודא
לפני בניית הסוכה שאפשר
לבנות סוכה במקום וש אין
שום מניעה.

מה? עתים?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'והתפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

**הצטרפו למאות אלפי לומדי
הדף היומי, פתחו שיעור שבועי
אצלכם בקהילה**

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
 הבית! לרישום סרקו את הקוד.

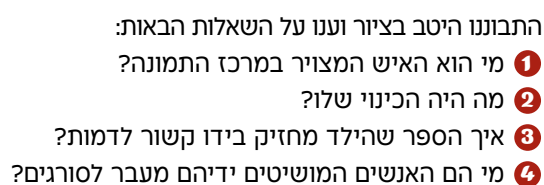
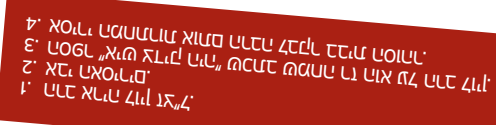
לומדי התלמוד הישראלי- קהילת 'לימוד הורים וילדים
שערי רחמים ושמחה', הגבעה הצרפתית, י"ם

המושג השבועי

שנים לייסוד
'הדף היומי' 100

חול המועד

הימים שבין יום טוב ראשון ליום טוב אחרון בחג הפסח ובחג הסוכות. יש לכבדם בבגדים ובסעודות חג, וחכמים אסרו כמה מלאכות בהן והתירו אחרות. המלאכות המותרות הן: אוכל נפש, עשיית צורכי המועד, דבר האבד, צורך מצווה וצורכי רבים.

1. צעדנו כשיירת לוחמים לעבר יישובי גוש עציון להגיש להם סיוע בזמן המלחמה והמצור.
2. פיקד עלינו רב סרן דני מס ז"ל.
3. נפלנו בקרב בה' בשבט תש"ח.
4. כולנו קבורים ביחד בהר הרצל בירושלים

דבר תורה

הסוכה אותה אנחנו עושים היא זכר לסוכות שישבו בהם ישראל ביציאת מצרים. רבי אליעזר ורבי עקיבא נחלקו בגמרא מהן אותן סוכות? רבי אליעזר אומר שאלו ענני הכבוד שהקיפו את ישראל, ואילו רבי עקיבא אומר שמדובר באוהלים שבנו ישראל לעצמם במדבר. את הזכר שיש לעשות לענני הכבוד כולנו מבינים. הרי היה מדובר בנס פלאי, שכן ענני הכבוד שמרו על ישראל מפני המזיקים ושמרו עליהם מכל פגעי המדבר. אולם, שיטתו של רבי עקיבא איננה מובנת - **מדוע יש לעשות חג זכר לסוכות הפשוטות שבנו בני ישראל?**

נראה לומר כי רבי עקיבא רצה ללמד על הפלא הגדול שבאוהלים הפשוטים. היכולת שלנו לבנות בתים וסוכות שהשכינה שורה בתוכם - היא פלא ונס גדול ומיוחד, אותו עלינו לזכור ולשמוח ממנו בכל פעם מחדש.

חידה!

למדנו בעלון על שליחים ושליחות. זהו את השליחים הבאים מהתורה:

1. נשלח על ידי אדונו לחפש אישה לבנו

2. שלח מלאכים אל אחיו כדי להודיע על בואו

3. נשלח על ידי אביו לראות מה שלום אחיו

4. שלח שליחים לקוסם ידוע כדי לבקש את עזרתו

(לפי ח"א י"א פסוק 4, י"ב פסוק 2, י"ג פסוק 1: י"ד פסוק 1) (תשובה)

שאלות השבוע

- האם עברין ששדד בנק יכול לטעון שזו לא אשמתו, אלא אשמת הבוס שלו ששלח אותו?
- איך אפשר לתת גט לאישה בלי לפגוש אותה?
- עד איזה גיל יכול האב להשיא את בתו?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

סדר נשים | מסכת קידושין, דף מ"ה - מ"ח

דף מ"ה: עד שיבוא אבא

לֹאב יֵשׁ זָכוּת לְקֹדֶשׁ אֶת בְּתוּלָה עַד שֶׁהָיָה מְגִיעָה לְגִיל שְׁתֵּים עָשָׂר וְחֹצִי. מְגִיל שְׁתֵּים עָשָׂר וְחֹצִי כִּכְּבָר אֵין לוֹ זָכוּת לְקֹדֶשׁ אוֹתָהּ בְּלִי רְצוּנָה.

מעשה בילדה קטנה שהתקדשה בלי לשאול את דעת אביה. האם הקידושין שלה נחשבים? היינו אומרים שלא, מפני שרק אביה יכול לקדש אותה, ואכן, **התלמוד אומר שהקידושין שלה אינם קידושין**. אולם, קיימת דעה בתלמוד הסוברת **שיש אפשרות שקידושין אלה יחולו. אם האב הסכים לשידוך, אלא שהוא לא היה בשעת הקידושין**. במקרה כזה, אם אחר כך האב אמר: **אני מסכים לקידושין הללו**, קעת מתבדר למפרע שהאב מסכים לקידושין והם חלים.

דף מ"ו: למי שיך הכסף?

מה יהיה הדין אם אב יתן לאחותו כסף ויאמר לה: "הרי את מקודשת לי בכסף זה?" אנו יודעים שגאון ואחות אינם יכולים להתקדש זה לזה, אולם מה האחות צריכה לעשות בכסף - האם היא צריכה להחזיר אותו לאחיה, או שגאון הוא שיך לה? בדף זה לומדים שלדעת שמואל **הכסף שיך לה, מפני שגאון גם האב ידע שאי אפשר לקדש אחות, ולכן אין כל ספק שהוא התכוון לתת לה את הכסף במתנה**.

דף מ"ז: שוה פרוטה

הרוצה לקדש אישה בכסף או בשוה כסף, אינו יכול לעשות כן אם הם אינם שוים פרוטה לכל הפחות. תתן אחד לקח חצי תמר, חצי אגוז וחצי שקד. הוא צרר את שלושתם בשקית נאה וכשם עמדו תחת החופה הוא נתן לכלה את השקית ואמר לה: **"הרי את מקודשת לי בדברים הללו"**.

כאשר ראו מה יש בתוך השקית, חלק מהאנשים אמרו: **"אולי הקידושין בכלל לא חלו, מפני שהחצי התמר לבד אינו שוה פרוטה, חצי השקד לבד אינו שוה פרוטה וגם חצי האגוז לבד אינו שוה פרוטה"**.

אבל הרב שהיה במקום הרגיע אותם ואמר: **"לא צריך שכל חפץ בפני עצמו יהיה שוה פרוטה, העיקר שכל החפצים יחד שווים פרוטה"**.

דף מ"ח: אחריות הצורך על הגביע

לקראת חג הפסח החליט נחמיה לתת גוש כסף לצורך כדי שיכין ממנו גביע כסף מיוחד במינו לכבוד החג, שישמש ככוס של אליהו הנביא. הצורך עבד שעות ארוכות על גוש הכסף, והצליח ליצר גביע מיוחד במינו.

בבוקר התקשר נחמיה אל הצורך והודיע שהוא בא לקחת את הגביע, אך באותו יום קרה

מאורע מצער ביותר. **הצורך לא הבחין, הוא הניח על הגביע מכונה כבדה ביותר, והגביע נמער לחלוטין. "אני אשם", אמר הצורך בצער רב, "אשלם לנחמיה על הנזק שעשיתי לו". התלמוד דן בשאלה הזו - האם אכן הצורך צריך לשלם לנחמיה או לא? כי יתכן שמאחר שנחמיה הביא לו גוש כסף ועדיין לא קיבל את הגביע לידו, יכול הצורך לומר לו: קח בחזרה את גוש הכסף שלך כי בעצם אין פה נזק.**

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: ח"ח חיים פרייליכמן